

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

JASPER DEWITT

PACIENTUL

Traducere din limba engleză și note
ALEXANDRU CORMOȘ

LITERA

București
2020

Următorul manuscris a fost publicat pe fragmente la secțiunea „De ce am fost gata să mă las de medicină“ de pe MDconfessions.com, un forum online dedicat cadrelor medicale care a încetat să fie activ în 2012 și care acum nu mai există. Unul dintre prietenii mei, absolvent al Universității Yale, promoția 2011, și pasionat de medicină, l-a arhivat din curiozitate și, știind cât sunt de interesat de poveștile de groază care chipurile sunt adevărate, mi l-a trimis și mie. După cum se poate observa, autorul de drept l-a scris folosind un pseudonim, și toate încercările de a descoperi adevărata identitate a lui sau a celorlalți participanți la poveste au fost zadarnice, fiindcă se pare că a schimbat mai multe informații care altfel ar fi putut să ajute la identificarea lor, ca să nu se dea în vileag.

13 martie 2008

Scriu asta fiindcă până în acest moment nu mi-am dat încă seama dacă am cunoștință de un secret îngrozitor sau dacă eu însumi am luat-o razna. Îmi dau seama că, din poziția mea de medic psihiatru practicant, acesta ar fi, evident, un lucru rău pentru mine, atât din punct de vedere etic, cât și din punct de vedere profesional. Cu toate acestea, având în vedere că nu-mi vine să cred că m-am smintit, public această poveste pentru că voi sunteți probabil singurii oameni cărora ar putea să li se pară verosimilă. În ceea ce mă privește, consider că e un gest de responsabilitate față de omenire.

Înainte de a începe, dați-mi voie să spun că mi-aș dori să fiu mai precis cu privire la numele și locurile pe care le-am menționat aici, dar trebuie să-mi păstrez slujba și nu-mi

permit să fiu văzut drept oaia neagră din domeniul medical și al sănătății mintale, drept unul care dă în vileag pe unde apucă secretele pacienților, indiferent de cât de deosebit e cazul. De aceea, chiar dacă întâmplările pe care le descriu în această relatare sunt adevărate, numele și locurile a fost necesar să fie schimbate, ca să nu-mi periclitez cariera și ca să încerc să nu-mi pun cititorii în primejdie.

Există niște mici informații pe care le pot oferi, cum ar fi: întâmplarea pe care o povestesc a avut loc la începutul anilor 2000, la un spital de stat de psihiatrie din Statele Unite. Jocelyn, logodnica mea, beneficiară a unui fond fiduciar și o femeie deosebit de scrupuloasă și absolut fermecătoare, de o inteligență ștrengărească, ce se îndeletnicea în timpul liber cu cercetarea operelor lui Shakespeare, înainta greoi cu lucrul la teza ei de doctorat despre femeile din *Regele Lear*. Din cauza lucrării ei și fiindcă îmi doream să fiu cât mai aproape de ea, mă hotărâsem să încerc să-mi găsesc de lucru doar la spitale din Connecticut.

Pe de o parte, fiind un absolvent al uneia dintre cele mai prestigioase facultăți de medicină din New England și beneficiind de pe urma unui rezidențiat la fel de solicitant și de bine văzut, mentorii mei au fost cu atât mai neînduplecați cu privire la pasul următor din cariera mea. Numirile la spitale necunoscute și subfinanțate erau potrivite pentru muritorii de rând din locuri la fel de mediocre, nu pentru doctori pe a căror diplomă scria *Lux et Veritas*, și cu atât mai puțin pentru doctori care se descurcaseră la fel de bine pe cât mă descurcasem eu la studii și la formarea medicală.

Pe de altă parte, pe mine nu mă interesa deloc să am un avantaj față de ceilalți. Copil fiind, m-am confruntat cu partea neplăcută a sistemului de sănătate mintală atunci când mama, care suferea de schizofrenie paranoidă, a fost internată, iar acest lucru m-a făcut să fiu mult mai interesat de repararea deficiențelor medicinei decât de a mă cuibări în rangurile ei înalte și liniștitor de funcționale.

Dar chiar și la cel mai jalnic spital aveam nevoie de scrisori de recomandare ca să

primesc o slujbă, ceea ce însemna că prejudecățile facultății aveau să joace un rol în decizia pe care urma s-o iau. Un doctor deosebit de acru, la ajutorul căruia am apelat, se întâmpla s-o cunoască pe directoarea medicală de la un spital de stat din apropiere de pe vremea când fusese la facultate. Cel puțin, sub oblăduirea uneia cu formarea ei nu aveam să dobândesc obiceiuri proaste, și probabil că, fiind amândoi „exagerat de altruști“, ne potriveam de minune, mi-a zis el. Am fost numaidecât de acord, în parte doar ca să primesc recomandarea lui și în parte deoarece spitalul pe care-l recomandase profesorul meu – un loc mic și mohorât pe care-l voi numi Azilul de Stat din Connecticut (ASC), ca nu cumva să fiu dat în judecată – s-a potrivit cum nu se putea mai bine cu ceea ce-mi doream, fiind unul dintre cele mai slab finanțate și mai rău famate din sistemul sanitar al Connecticutului.

Dacă nu mi-aș fi asumat mentalitatea științifică ce refuză să atribuie însușiri omești fenomenelor naturale, aproape că aș fi zis că însăși atmosfera încerca să mă avertizeze atunci când am făcut primul drum către

spital, pentru interviu. Dacă ați fost vreodată în New England în timpul primăverii, știți că vremea se schimbă dintr-odată, fără să te pună în gardă, deoarece, cu scuzele de rigoare către Forrest Gump, clima din New England e ca o cutie cu căcat: indiferent ce se află în ea, va puți.

Dar chiar și după standardele din New England, ziua aceea a fost una rea. Vântul vuia prin copaci și se izbea de mine și de mașina mea cu forța năvalnică a unui taur care atacă. Ploaia se izbea de parbriz. Drumul, pe care ștergătoarele nu reușeau să-l dezvăluie decât parțial, semăna mai mult cu o cărare întunecată din cărbune care ducea către purgatoriu decât cu o șosea, fiind demarcat doar de liniile galbene de pe el și de mașinile găunoase, conduse de șoferii care aduceau mai mult a fantome decât a oameni în întinderea umedă și gri. Ceața sufoca aerul cu lujerii ei dușmănoși care se întindeau pe trotuar, poftind călătorii să se avânte pe riscul lor în pustietatea drumului de țară.

De îndată ce s-a ivit din ceață semnul care indica ieșirea pe care trebuia s-o iau, am cotit de pe drumul principal și am urcat pe prima

dintr-un labirint de benzi de circulație sufocate de ceață. Dacă nu m-aș fi putut baza pe indicațiile de pe MapQuest¹ pe care le scosem la imprimantă, aș fi rătăcit probabil ore-n șir încercând să găsesc calea pe diversele drumeaguri de munte care duceau în sus, pe coline, către Azilul de Stat din Connecticut, cu o sinuozitate leneșă care-l șicanau și-l batjocoreau pe călător.

Dar dacă drumul până la acel loc a părut rău prevestitor, a pălit în comparație cu neliniștea care m-a izbit când am intrat în parcare și am văzut campusul Azilului de Stat din Connecticut cum se lăbărta pentru prima oară înaintea ochilor mei. În cuvinte cât se poate de politicoase, locul mi-a lăsat o impresie puternică și neplăcută. Complexul era surprinzător de întins pentru un loc ce era atât de subfinanțat și emana senzația aceea de paragină caracteristică unei instituții ce fusese un reper odinioară și care era acum desfigurată de neglijență. Pe măsură ce am trecut cu mașina pe lângă șiruri de ruine abandonate, unele din cărămidă roșie, acum

¹ Serviciu american gratuit de hărți online, deținut de Verizon Media

sfărâmată și ștearsă, altele din gresie feruginoasă mâncată de vreme și de iederă, cu placaje din lemn care astupau ferestrele, unde trebuie să fi funcționat pe vremuri secții medicale, cu greu mi-am putut imagina cum ar fi putut cineva să lucreze, darămite să locuiască în acele cavouri bântuite care formau imensul monument lăsat de izbeliște care era acest Azil de Stat din Connecticut.

Din mijlocul complexului se înălța, eclipsându-și frații dați uitării, singura clădire ce reușise să rămână deschisă în ciuda tăierilor de buget: corpul principal al spitalului. Chiar dacă, în comparație cu celelalte construcții, era într-o stare funcțională, arătarea aceea monstruoasă din cărămidă roșie părea să fi fost ridicată pentru oricare alt scop în afară de cel al alungării nălucilor minții. Forma ei impunătoare, dominată de unghiuri drepte, autoritare, cu toate ferestrele ca niște găuri dreptunghiulare cu gratii, părea concepută să cultive disperarea și să înmulțească himerele. Până și treptele albe și enorme care duceau către ușile de la intrare – singura concesie decorativă făcută de acel loc – păreau mai degrabă că fuseseră albite cu clor decât

vopsite astfel. În timp ce mă holbam la ea, am simțit cum plutea în aer izul fantomatic al soluțiilor dezinfectante. Nici o altă clădire pe care am văzut-o de atunci n-a părut să întruchipeze într-o asemenea măsură liniile aspre și nefaste ale lucidității impuse în mod arbitrar.

Paradoxal, interiorul clădirii era surprinzător de curat și de îngrijit, chiar dacă era tern și auster. Un recepționar cu un aer plictisit m-a îndrumat către biroul directorului medical, aflat la ultimul etaj. Liftul a bâzâit blând preț de câteva clipe, așa cum te-ai aștepta, după care s-a oprit brusc, cu o smucitură, la etajul al doilea. În timp ce ușile s-au deschis glisând încet în lateral, mă așteptam să intre un alt pasager. Dar n-a fost doar unul singur. Erau trei asistente strânse în jurul unei târgi pe care se afla un bărbat. Chiar dacă omul era legat, mi-am dat seama dintr-o privire că nu era un pacient. Era îmbrăcat în uniformă de infirmier. Și *urla*.

- Da-ți-mi dru-mul! a zberat acesta. N-am terminat-o cu el!

Fără să-i răspundă, două dintre asistente au împins targa în lift, unde a treia - o femeie

mai în vârstă care avea părul negru prins într-un coc ridicol de strâns - l-a urmat, cloncănind, în timp ce apăsa și ea pe butonul pentru etajul al treilea.

- Gata, gata, Graham, i-a spus pe un ton vioi, trădând un ușor accent irlandez, e a treia oară luna asta. Nu ți-am spus oare să nu mai calci în încăperea aceea?

Când am auzit schimbul ăsta de vorbe, am crezut, în naivitatea mea, că acesta era un spital care avea într-adevăr nevoie urgentă de știința și dedicarea mea. De aceea, nu am fost surprins când mi s-a oferit slujba pe loc, deși dr. G. - directoarea medicală a instituției - m-a supus unui interogatoriu straniu de riguros în timpul interviului.

Probabil că nu vă va surprinde că munca într-un spital de psihiatrie, îndeosebi într-unul care duce lipsă de personal, e deopotrivă fascinantă și plictisitoare. Majoritatea pacienților noștri se aflau acolo fie pe termen scurt, fie erau pacienți ambulatori, iar problemele pe care le aveau variau de la abuz și dependență de droguri la tulburări de dispoziție, suferind în special de depresie sau de probleme provocate de anxietate, precum și de schizofrenie

sau psihoze; aveam până și un grup restrâns de pacienți cu tulburări de alimentație. Fiind o instituție de stat, eram nevoiți să oferim ajutor tuturor celor care ne călcau pragul, iar de obicei oamenii aceștia ajungeau la noi la capătul răbdării și al posibilităților lor financiare, după ce fuseseră deja plimbați încoace și-ncolo de către alte instituții ale sistemului medical. Schimbările, atât politice, cât și economice, pe care le-a suferit sistemul de sănătate mintală au făcut ca noi să nu avem decât o secție mică dedicată pacienților internați pe termen lung. Majoritatea firmelor de asigurări nu acoperă cheltuielile îngrijirilor de lungă durată, așa că aceștia sunt pacienți care-și plătesc singuri cheltuielile sau care se află în îngrijirea statului.

Între pereții acelor secții întâlnești oameni ale căror viziuni asupra lumii ar avea un umor negru dacă nu ar provoca atât de multă durere. De pildă, unul dintre pacienții mei a încercat din răspuțeri să mă convingă că un club de studenți de la o anumită universitate prestigioasă ținea un soi de monstru imens care mânca oameni, cu un nume imposibil de pronunțat, la subsolul unui restaurant

din apropiere, și că membrii acelui club îi dăduseră iubita celui monstru, s-o mănânce. În realitate, individul suferise un episod psihotic și și-a ucis chiar el iubita. Între timp, un alt pacient era convins că un personaj de desene animate se îndrăgostise de el, și a fost internat pe termen scurt după ce a fost arestat fiindcă îl urmărea pe artist. În primele luni am învățat pe pielea mea că nu e bine să le indici oamenilor care suferă de halucinații care e realitatea. Nu ajută cu nimic și doar se enervează.

Apoi, erau cei trei domni în vârstă, fiecare dintre ei crezând că el era Iisus, lucru care îi făcea să strige unii la alții de fiecare dată când se aflau în aceeași încăpere. Unul dintre ei avea pregătire de teolog și era profesor la un seminar teologic. Din când în când răcnea citate la nimereală din Sfântul Toma de Aquino către ceilalți, de parcă asta i-ar fi dat mai multă autoritate revendicării identității Mântuitorului. Repet, ar fi fost amuzant dacă situațiile lor n-ar fi fost cu desăvârșire lipsite de speranță.

Dar fiecare spital, chiar și unul cu astfel de pacienți, are măcar unul care iese în evidență